

Overdrachtsdocument commissie Meespraak & Communicatie

Int20-0044

Op 28 januari 2020 wordt aan de raad gevraagd om de commissie Meespraak & Communicatie (cie M&C) op te heffen en het experimenteren met innovatieve vormen van democratie over te laten aan een daartoe op te richten werkgroep. Dit betekent dat de vergadering van 21 januari 2020 de laatste vergadering van de commissie Meespraak en Communicatie (cie M&C) zal zijn¹.

In dit overdrachtsdocument geeft de commissie aan wat haar belangrijkste resultaten zijn en wat zij mee wil geven aan de nieuw op te richten werkgroep.

De commissie heeft:

- Een uitgebreid overzicht gemaakt van participatie-instrumenten die college en raad hebben gebruikt, en in de toekomst kunnen gebruiken (zie bijlage bij dit raadsvoorstel) ;
- Een afwegingskader voor participatie samengesteld (zie bijlage bij dit raadsvoorstel). De commissie adviseert de nieuwe werkgroep om dit afwegingskader verder uit te werken;
- Geëxperimenteerd met verschillende manieren van vergaderen. Zo schoven belangstellende inwoners aan de vergadertafel en mochten ze direct meepraten over geagendeerde onderwerpen. Ook kende één commissievergadering een informeel gedeelte waarin de agendapunten eerst met betrokkenen werden voorbesproken alvorens de commissie, in de formele vergadering, hierover een advies uitbracht. De commissie adviseert de nieuw te vormen werkgroep om ook bij haar vergaderingen en de te ontwikkelen activiteiten de inspraak van inwoners te waarborgen;
- Eerdere grote participatietrajecten geëvalueerd door middel van 'Verdiepingsgesprekken'. De resultaten van deze gesprekken zijn terug te vinden onderaan dit document;
- De kennis van raadsleden op het gebied van participatie vergroot, onder andere door het uitnodigen van een deskundige op het gebied van participatie en het deelnemen aan de participatie bijeenkomst van de Omgevingswet.

De bestuurlijk coördinator van de commissie heeft regelmatig overleg gehad met de betrokken wethouder en de burgemeester. Waardevol hierbij was vooral de afstemming van de activiteiten op het gebied van meespraak van zowel het college als de commissie. De commissie vindt het belangrijk dat deze afstemming ook in de toekomst mogelijk moet blijven.

De commissie heeft zich niet nauwelijks gebogen over de Communicatie van de raad met inwoners en stakeholders. Zij adviseert de nieuwe werkgroep dan ook om hier aandacht aan te besteden.

Initiatiefvoorstel D66 Winkeltijdenwet

De commissie is nog bezig met het doelgroeponderzoek t.a.v. toekomstige besluitvorming over de winkeltijdenwet. Naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van D66 over de uitbreiding van de winkeltijden, heeft de raad verzocht om een doelgroepenonderzoek en om die die te laten uitvoeren door de cie M&C. Bij de voorbereiding van de Jongerengemeenteraad is reeds met jongeren gesproken, de resultaten hiervan vindt u onderaan dit document. Andere doelgroepen moeten nog worden benaderd. Deze vraag is uitgezet bij het college. De cie M&C verwacht dat dit onderzoek verder wordt voortgezet en dat de resultaten aan de gemeenteraad zullen worden gepresenteerd.

¹ Inmiddels is dit overdrachtsdocument behandeld in de commissie Meespraak en Communicatie (cie M&C) van 21 januari jl. De commissie heeft geadviseerd om dit document als bijlage bij het raadsvoorstel 'Uitgangspunten participatie en instellen Werkgroep Democratische Interactie en Participatie' (RB2019117) te voegen en het zodoende te laten aan de raad voor te leggen. Ook zijn de suggesties die door de cie M&C zijn gedaan toegevoegd in dit document.

Raadsagenda 2018-2022

De raad heeft het college in haar Raadsagenda 2018-2022 een duidelijke opdracht gegeven om participatie en meespraak een vast onderdeel te maken van beleidsontwikkeling. De commissie beveelt het college aan om bij beleidstrajecten daar waar mogelijk de methodiek te gebruiken van het SIR²; een methode die inzichtelijk (en controleerbaar) maakt op welke wijze de betrokkenen bij het beleidstraject zijn betrokken. Deze methode werd gepresenteerd en ingezet tijdens participatiebijeenkomst over de Omgevingswet en zowel door de raadsleden van Heerhugowaard als die van Langedijk en de aanwezige ambtenaren positief ontvangen.

Ook is het college van start gegaan met een experimenteel participatietraject; Centrumwaard. De M&C verwacht dat de nieuw te vormen werkgroep de vinger aan de pols houdt en daar waar mogelijk bekijkt hoe ook de raad binnen dit traject een vernieuwende rol kan spelen bij de uitvoering van haar volksvertegenwoordigende, controlerende en kader-stellende taken.

² <https://www.sir.nl/participatie/communicatiemodel-relevant-gesprek/>

Doelgroepen-onderzoek Winkeltijdenwet

doelgroep: Jongeren
hoe: Inventarisatie bij 3 VMBO / HAVO / VVW scholen(klas 3,4 en 5) tijdens lesprogramma ter voorbereiding op de Jongerengemeenteraad 2020
door: Raadsleden van de gemeente
opzet: Tijdens het lesprogramma werd leerlingen gevraagd om op de volgende stelling te reageren:
Winkels in Heerhugowaard moeten ook op feestdagen open

<u>school</u>	voor/tegen	argument	opmerking en suggesties
<u>Clusius</u> 1 klas	60% voor	+ mensen met kleine portemonnee kunnen niet in 1 x al hun geld uitgeven: fijn als ze op de dag zelf nog even naar de winkel kunnen + fijn als je nog snel even iets nodig hebt - hou rekening met werknemers die ook vrij willen zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • maak het ook in de winkel gezellig voor medewerkers (kerstsfeer) • doe de winkel met kers een halve dag open
1 klas	90 tegen	- tijdens feestdage van andere geloven zijn de winkels ook niet dicht + dubbel betaald!!	
<u>Trinitas / Han Fortman</u> 3 klassen:	80% tegen	- je kan werknemers niet verplichten om te werken op feestdagen - je kan ook op andere dagen gaan winkelen	
2 klassen	70% tegen	- rekening houden met werknemer + winkelen in winkelcentrum is minder leuk met (deels-) gesloten winkels	<ul style="list-style-type: none"> • winkeliers moeten zelf de keuze kunnen maken
3 klassen	80% tegen	- leerlingen willen niet werken tijdens de feestdagen - winkels hoeven niet altijd open te zijn	
1 klas	50% voor/tegen	- tijdens feestdagen van andere geloven zijn de winkels ook niet dicht + dubbel betaald!! + alleen supermarkten open	<ul style="list-style-type: none"> • veel mensen in Nederland vieren helemaal geen kerst • Winkeliers moeten zelf de keuze kunnen maken
<u>Huygens</u> 3 klassen	50% voor / tegen	- iedereen heeft het recht om bij zijn/haar familie te zijn; dus werknemers ook - vooral leerlingen worden altijd op deze dagen ingedeeld + net als zorginstanties en restaurants is het niet mee dan logisch dat de winkels ook altijd open zijn + als iemand vrij wil zijn kan hij/zij een vrije dag opnemen	
3 klassen	90% voor	+ mensen moeten zelf de vrijheid hebben om te winkelen wanneer ze willen + mensen moeten zelf de vrijheid hebben om hun winkel te openen wanneer ze willen	
2 klassen	50% voor / tegen	+ de halve dag open - winkel is niet hetzelfde als de politie of een ziekenhuis	<ul style="list-style-type: none"> • Winkeliers moeten zelf de keuze kunnen maken

Resultaten verdiepingsgesprekken

Terugkoppeling participatie bij project STATIONSWEG 1.

Voor deze presentatie is gesproken met betrokken ambtenaar en een betrokken project ontwikkelaar

Participatie.

- Buurt betrekken i.v.m. lichte procedure. Er hoefde geen uitgebreide bestemmingsplanprocedure opgestart te worden.
- Op bezoek bij burens.
- Inloopavond met tekeningen.

Weerstand.

- Buurt niet blij, willen liever seniorenwoningen.
- Procedure stopgezet door college omdat er zoveel weerstand was.
- Extra infoavond bij Jules.

Infoavond Jules.

- Gemeente uitgelegd wat belangrijk was.
- Sfeer was grimmig.
- Ontwikkelaar uitgelegd hoe het werkt o.a. Huur en Beleid.
- Weerstand bleef fors.

Procedure.

- Bezwaarschriften ingediend door buurt.
- Daarna gang naar rechter.
- Uitspraak: onherroepelijk bestemmingsplan

Tips.

- Gesprek aan tafel (niet plenair) met voor- en tegenstanders
- Gebruik project website waarop de plannen staan.
- Maak gebruik van briefjes op inloopavond zodat er gelijk een reactie geven kan worden.
- Bij inloopavond niet alleen tekeningen ophangen maar ook plenair uitleg geven.
- Plan gereed: dan omwonenden uitnodigen voor een kijkje voordat bewoners er wonen.

Conclusie.

- Ontwikkelaar heeft meer gedaan dan nodig is bij lichte procedure.
- Not in my backyard maakt participatie lastig.
- Goede vorm van participatie als tips worden meegenomen.

Terugkoppeling participatie bij project HERINRICHTING WIJKEN

Voor deze presentatie hebben is gesproken met betrokken medewerker en twee deelnemers uit verschillende klankbordgroepen.

Proces.

- Verschillende bijeenkomsten met gehele wijk of deelgroepen.

Inloopavond.

Er komen gemiddeld 20% van de genodigden op af.

- 300 tot 500 woningen worden uitgenodigd voor een bijeenkomst in gemeentehuis of buurthuis.
- Inwoners gaan op straatniveau zitten.
- Toelichting gegeven.
- Klankbordgroepen maken.

1e klankbordgroep bijeenkomst.

Tijdens deze bijeenkomst krijgen de klankbordleden een leidraad mee hoe ze de ideeën kunnen ophalen

- Uitleggen verwachting lid.
- Wat houdt klankbordgroep in.
- Ophalen ideeën buurtgenoten om wijk te verbeteren.

Schouwronde.

Hiervoor worden alle bewoners uitgenodigd incl. De klankbordgroepen en zoveel mogelijk specialisten. Vooraf wordt ook gesproken met MET om vanuit hun te horen wat er vervolgens hun nodig is in de wijk.

De schouwronde duurt ongeveer 2 uur om de wensen en mogelijkheden te bespreken met elkaar.

- Met inwoners en specialisten van gemeente de wijk in.
- Kijken wat er er nodig is.

2e klankbordgroep bijeenkomst.

Op de tafel liggen tekeningen van de wijk waarop de klankbordgroep de opgehaalde ideeën kunnen intekenen

- Aan de gang met tekening
- Ideeën intekenen d.m.v. Mallen
- Grove schets is klaar.

3e klankbordgroep bijeenkomst.

Met de tekeningen van de vorige sheet is de gemeente aan het tekenen geslagen.

Een voorbeeld hoe er na de klankbord groep is geluisterd is dat van een speeltuin. De gemeente had deze speeltuin ingetekend op een stukje waar zij dachten dat het beter was voor de kinderen i.v.m. Zon. Klankbordgroep wilde de speeltuin om redenen toch op de oude plek. Daar is naar geluisterd en de speeltuin kwam op de oude plek.

- Gemeente is gaan tekenen aan de hand van grove schets.
- Voorlopig ontwerp wordt gepresenteerd.
- Inwoners wordt gevraagd om ontwerp te presenteren aan de wijk.

Presentatie voorlopig ontwerp aan de wijk.

- Inloop voor de wijk om te kijken naar het voorlopig ontwerp.
- Vanuit gemeente zijn er zoveel mogelijk vakdisciplines aanwezig om vragen te beantwoorden.
- Kleine wijzigingen zijn nog mogelijk.

Presentatie definitief ontwerp.

- Na laatste wijziging is het definitief ontwerp klaar.
- Wordt niet gelijk begonnen met herinrichting i.v.m. Aanbesteding.
- Na half jaar herinrichting gaat beginnen.

Communicatie.

Na het participatietraject wordt de communicatie overgenomen door de aannemer. Hierop wordt door de gemeente gestuurd tijdens de aanbesteding. De gemeente stopt en de aannemer neemt het over.

- Nieuwsbrieven.

- Communicatie met bewoners wordt overgedragen aan aannemer.

Ervaring ambtenaar.

De eerste wijken zoals Schrijverswijk kenden alleen maar inloopavonden.

- Heel intensief proces.
- Je leert de mensen kennen
- Kost tijd, maar is wel belangrijk voor vertrouwen inwoners.
- Eerste wijk begonnen met alleen inloop, waar plannen werden gepresenteerd.
- Na aanleiding van evaluatie's is het proces aangepast.
- Communicatie is zeer belangrijk.
- Blijft een leerproces.

Ervaring bewoners.

- Prettig
- Concept is duidelijk voor iedereen
- Contact met gemeente ook tijdens herinrichting is erg goed
- Je leert buurtbewoners kennen.
- Schouw, werd positief uitgelegd hoe en wat.
- Tijdens de herinrichting iets niet volgens plan uitgevoerd, dan alsnog uitgevoerd.
- Betrokkenheid bij je eigen buurt.
- Input werd serieus genomen.
- Ons gesprek, zoveel jaar na de herinrichting werd leuk gevonden.

Tips.

- Goed uitleggen o.a. Kaders, wat kan wel en wat kan niet.
- Betere terugkoppeling aan klankbordgroep waarom er dingen werden afgehaald.
- Tijdens de herinrichting duidelijk aangeven wanneer er wat gebeurt.
- Opschrijven van opmerkingen zodat je na het definitief ontwerp kan laten zien wat er is gebeurd met de opmerkingen en waarom er niks mee is gedaan.

Conclusie.

Goede manier van participatie, inwoners worden betrokken bij hun eigen leefomgeving

Terugkoppeling participatie bij project KOMPAS OP DE NOORD

gesproken met de bij dit project betrokken beleidsambtenaar
wat waren de succesfactoren:

- wederzijds (overheid en inwoners) begrip over de tijdsduur van activiteiten
- blijf met elkaar in contact, geef regelmatig up-dates
- open en constructieve houding
- duidelijk gezamenlijk doel
- groot draagvlak in de Noord
- vertrouwen van college en de raad

conclusie:

- verkregen vertrouwen en vrijheid van de raad en college is positief:
- ambtenaren: geef ons participatie-kaders per categorie project, zodat ambtelijk vroegtijdig met participatie kan worden begonnen